

การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์
ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช*

THE ADMINISTRATION ACCORDING TO BUDDHADHAMMA OF
THAPO COMMUNITY, THAWANG SUB-DISTRICT, MUEANG DISTRICT,
NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

พระไกรสร ศรีธีรภาพ¹, เดชชาติ ตรีทรัพย์² และ สุพารัตน์ บุญมี³

Phra Kraisorn Sririphop¹, Detchat Treetrapp² and Sutarat Boonmee³

¹⁻³มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

¹⁻³Mahamakut Buddhist University, Thailand

Corresponding Author's Email: naprathat.golf@gmail.com

วันที่รับบทความ : 10 เมษายน 2568; วันแก้ไขบทความ 22 เมษายน 2568; วันตอบรับบทความ : 23 เมษายน 2568

Received 10 April 2025; Revised 22 April 2025; Accepted 23 April 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 542 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ และปลายเปิด วิเคราะห์ประมวลผลด้วย

Citation:

* พระไกรสร ศรีธีรภาพ, เดชชาติ ตรีทรัพย์ และ สุพารัตน์ บุญมี. (2568). การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารสหศาสตร์การพัฒนสังคม, 3(2), 791-822.

Phra Kraisorn Sririphop, Detchat Treetrapp and Sutarat Boonmee. (2025). The Administration According To Buddhaddhamma Of Thapo Community, Thawang Sub-District, Mueang District, Nakhon Si Thammarat Province. Journal of Interdisciplinary Social Development, 3(2), 791-822.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

เครื่องคอมพิวเตอร์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ค่า F-test และค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความกตัญญูตเวที และด้านการรักษาระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ต่างกัน มีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าปัญหาคือ ด้านความสามัคคี เรื่องชุมชนยังไม่มีความร่วมมือในการแก้ปัญหาเรื่องต่าง ๆ ความสามัคคีของคนในชุมชนยังมีไม่มากเท่าที่ควร และขาดความร่วมมือในกิจกรรมของชุมชนในบางเรื่อง และมีความต้องการแก้ไข คือ จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีความรักความสามัคคีเพิ่มมากขึ้น และให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ให้มากขึ้น

คำสำคัญ: การบริหารชุมชน, ตามหลักพุทธธรรม, ชุมชนท่าโพธิ์

Abstract

The objectives of this article are 1) To study community administration according to Buddhaddhamma of Thapo community, Thawang sub-district, Mueang district, Nakhon Si Thammarat province. 2) To compare community administration according to Buddhaddhamma of Thapo Community, Thawang sub-district, Mueang district, Nakhon Si Thammarat province in terms of sexes, ages, degree of educations, occupations and incomes as differently. 3) To study

the suggestion were concerned with problems and resolutions in community, Thawang sub-district, Mueang district, Nakhon Si Thammarat province. The populations for this study were people who live in Thapo community, Thawang sub-district, Mueang district, Nakhon Si Thammarat province at the number of 542 persons, the instrument for data collection was questionnaire both closed and open end questions, data analysis by computer program, the statistical was carried out by frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, F-test and LSD method (least significant difference).

The results found that:

1) Community administration to Buddhhadhamma of Thapo community, Thawang sub-district, Mueang district, Nakhon Si Thammarat province by overviews were at high level, indentified of sexes, ages, degrees of education, occupation an incomes found that by overviews was at high level, when considered in each aspects found that the aspect of reasonable was the highest average and followed of gratefulness aspect, and the aspect of disciplinary regarding was the lowest average.

2) The comparative results community administration to Buddhhadhamma of Thapo community, Thawang sub-district, Mueang district, Nakhon Si Thammarat province found that sexes, degrees of education, ages and incomes were different as statistical significance at .01, but occupations were not different as statistical significance at .05.

3) The suggestions were concerned with problems and resolution in community administration to Buddhhadhamma of Thapo community, Thawang sub-district, Mueang district, Nakhon Si Thammarat province found that, the problems were as follows, the aspect of Sympathetic found that lack of co – operation of community to solve any problems, lack of Sympathetic of people in community and lack of community activity co – operation. The resolution

found that there should arrange any activities to support community to get more Sympathetic and to get more community activity co – operation.

Key words: Community management, according to Buddhist principles, Tha Pho community

บทนำ

สังคมไทยกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ผู้คนสับสนมีอารมณ์โกรธง่ายขาดธรรมะในใจตน เกิดคดีแม่ฆ่าลูก ทั้งลูก โดยอายุของผู้เป็นแม่ที่มีพฤติกรรมแบบนี้มีน้อยลงทุกทีการดำเนินชีวิตและการแก้ไขปัญหาจะยากขึ้นมีความเหลื่อมล้ำในสังคมเพิ่มสูงขึ้น ชุมชนเป็นสถานที่ที่ประชาชนต้องใช้ชีวิตอยู่เป็นเวลานาน บทบาทการให้ความรู้และสร้างคุณลักษณะต่าง ๆ อันพึงประสงค์เหล่านี้ ย่อมเป็นของประชาชนที่ให้ความร่วมมือกับชุมชนของตนเองด้วยศรัทธาในการดำเนินชีวิตในการทำงาน และมีความรักต่อชุมชน วัด โรงเรียน ชุมชนต้องเป็นที่พึ่งของคนทั่วไปได้ ในครั้งปีแรกของปี 2542 คนไทยใช้จ่ายเพิ่มขึ้น โดยการนำเข้าสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าสูงสุด ใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตในประเทศ เดินทางไปเที่ยวต่างประเทศ และการซื้อรถยนต์ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ประชาชนในชุมชนจะต้องอันเชิญแนวพระราชดำริ เรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาปรับพฤติกรรมการใช้จ่ายให้เหมาะสม กับครอบครัวและชุมชน ซึ่งไม่ว่าจะเกิดขึ้นในส่วนใดของประเทศ ทั้งนี้ก็ได้สะท้อนให้เห็นถึง ระดับการนำคุณธรรม จริยธรรมต่าง ๆ มาใช้ในการประพฤติปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ก็เป็นผลมาจากการที่ผู้นำชุมชนและประชาชนต่างร่วมมือร่วมใจ โดยเฉพาะการนำหลักพุทธธรรม หลักพรหมวิหาร 4 หลักอิทธิบาท 4 หลักอคติ 4 หลักสังฆวัตตธรรม 4 หลักพละ 4 มาประยุกต์ใช้ในชุมชนอย่างจริงจัง เพื่อจะได้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเองและประเทศชาติด้วย

ในยุคปัจจุบันนี้มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ไม่ได้ให้ความสำคัญทางด้านจิตใจเท่าใดนัก ผู้คนมักจะเข้าใจว่าเศรษฐกิจของประเทศดีแล้ว สังคมจะสงบเรียบร้อยไปเอง และจิตใจของประชาชนก็จะสูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องนัก เพราะปรากฏว่าแม้ว่าเศรษฐกิจของประเทศทั่วไปจะดีขึ้นรายได้ของประชาชนเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่น่าพอใจคือค่าเฉลี่ยปีละกว่า 7% แต่ก็ยังปรากฏว่ามีความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมและคุณธรรมของคนทั่วไปในสังคมมากยิ่งขึ้นเป็นที่ยอมรับกันว่าการพัฒนาสังคมจะประสบความสำเร็จด้วยดี ย่อม

เริ่มต้นที่การพัฒนาคนให้มีคุณภาพแล้ว ย่อมจะสร้างสรรค์ความเจริญอกงามแก่สังคมในที่สุด แต่น่าเสียดายว่าการพัฒนากำลังคนส่วนใหญ่ยังเน้นที่จุดผิดพลาด คือ มุ่งเน้นในเรื่องความรู้ สติปัญญา สุขภาพ การงานอาชีพโดยละเลยการพัฒนาคนด้านจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญดังใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 กล่าวไว้ว่าการพัฒนาคนโดยสร้างคนให้ แข็งแรง มีสติปัญญาและความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ โดยมีได้คำนึงถึงคุณภาพ ทางด้านจิตเจ้านั้นยังไม่สมบูรณ์ถูกต้อง แท้จริงการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมจะสำเร็จ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้นั้น จะต้องอาศัยกำลังคนที่มีคุณภาพ ประกอบด้วยคุณสมบัติ ทางร่างกาย สติปัญญา ความรู้และจิตเจ้านโยบายพัฒนาของประเทศไทยในเวลาที่ผ่านมามุ่ง พัฒนาด้านร่างกายและสติปัญญาความรู้อย่างมากแต่ยังขาดการเสริมสร้างคุณธรรม ซึ่งเป็น ส่วนสำคัญในการพัฒนาทางด้านจิตใจ จึงทำให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ ชุมชนท่าโพธิ์เป็นชุมชน ย่านการค้าแหล่งธุรกิจสถานที่ราชการ ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนคร นครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีสภาพบ้านเรือนเป็นไม้เก่าแก่ ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว รับราชการและรับจ้างทั่วไป ประชาชนจึงต้องเร่งรีบแข่งขันกันประกอบ อาชีพเพื่อความอยู่รอด บางครั้งจนถึงวิถีชีวิตที่มีแต่ความเสียสละ สมัยครุสมานสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน การที่มนุษย์เราสมบูรณ์เพียบพร้อมทางด้านวัตถุซึ่งเป็นความสุข ทางกาย สิ่งที่มีความต้องการเพิ่มก็คือความสุขทางใจ การที่เราจะมีความสุขทางใจได้นั้นจะต้อง มีเครื่องมือ ก็คือหลักแห่งธรรมของพระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นธรรม ที่ทำให้สังคมสงบสุขจะมีความสุข สงบสุขร่มเย็น

การที่สังคมมีความสุขสงบร่มเย็นจึงต้องให้ประชาชนเข้าถึงหลักธรรม ในเมื่อชุมชน ท่าโพธิ์เป็นชุมชนที่อาศัยอยู่ในย่านการค้า การดำรงชีวิตของประชาชนเพื่อให้สอดคล้องกับการ นำหลักพุทธธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิตจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ประชาชนมีหลักธรรมทางด้าน คุณธรรม จริยธรรม

ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ตลอดจนสมาชิกชุมชนนำหลักพุทธธรรมไปใช้ใน ชีวิตประจำวันอย่างไร รวมทั้งศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหานำเอาพุทธธรรมไปใช้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนในอนาคต ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการ พัฒนาคคนในชุมชนให้รู้จักการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรม ของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรม ของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของ ชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่ม

ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จาก 542 ครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการนำประชากร จำนวน 542 ครัวเรือน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้เท่ากับ 234 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ได้บังเอิญอยู่ หรือผ่านมา ณ จุดที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชน ท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานบางเขน กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้ง 234 คน ตามที่กำหนดไว้ในการทำวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) เป็นการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรม ของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 138 คน คิดเป็นร้อยละ 58.97 และเพศหญิง จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 41.03 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 97 คน คิดเป็นร้อยละ 41.45 รองลงมาได้แก่ อายุ 20 ปี – 30 ปี, 41-50 ปี และ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 83, 39 และ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 35.47, 16.67 และ 6.41 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 97 คน คิดเป็นร้อยละ 41.46 รองลงมาได้แก่ ระดับการศึกษาประถมศึกษา, อนุปริญญา/ปวส. และปริญญาตรี/สูงกว่า จำนวน 71, 48 และ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 30.34, 20.51 และ 7.69 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพอาชีพส่วนตัว/ค้าขาย โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 112 คน คิดเป็นร้อยละ 47.86 รองลงมาได้แก่ อาชีพเกษตรกรกรรม/รับจ้าง และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 90 และ 32 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 และ 13.68 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท/เดือนโดยมีจำนวนทั้งสิ้น 97 คน คิดเป็นร้อยละ 41.45 รองลงมาได้แก่ รายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท/เดือน, ต่ำกว่า 5,000 บาท และ 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 71, 44 และ 22 คน คิดเป็นร้อยละ 30.34, 18.81 และ 9.40 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การบริหารตามหลักพุทธธรรมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต	ระดับการบริหารตามหลักพุทธธรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความรับผิดชอบ	3.72	0.45	มาก
2. ด้านความซื่อสัตย์	3.66	0.29	มาก
3. ด้านความมีเหตุผล	3.84	0.29	มาก
4. ด้านความกตัญญูกตเวที	3.82	0.37	มาก
5. ด้านความประหยัด	3.77	0.31	มาก
6. ด้านการรักษาระเบียบวินัย	3.81	0.29	มาก
7. ด้านความเสียสละ	3.76	0.32	มาก
8. ด้านความสามัคคี	3.68	0.32	มาก
9. ด้านความเมตตากรุณา	3.61	0.37	มาก
10. ด้านความยุติธรรม	3.64	0.38	มาก
รวม	3.73	0.16	มาก

ตารางที่ 1 พบว่า การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 10 ด้าน อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความกตัญญูกตเวที และด้านการรักษาระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความรับผิดชอบ ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	P-value
ชาย	138	3.65	0.39	2.74**	0.01
หญิง	96	3.81	0.52		
รวม	234	3.73	0.45		

** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ประชาชนเพศชาย และเพศหญิง มีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	0.31	3	0.10	4.42**	0.01
ภายในกลุ่ม	5.30	230	0.02		
รวม	5.61	233			

** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ประชาชนชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีอายุต่างกัน มีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	0.17	3	0.06	2.33	0.08
ภายในกลุ่ม	5.44	230	0.02		
รวม	5.61	233			

จากตารางที่ 4 พบว่า ประชาชนชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัด นครศรีธรรมราช ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรม โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	0.03	2	0.01	0.54	0.58
ภายในกลุ่ม	5.58	231	0.02		
รวม	5.61	233			

จากตารางที่ 5 พบว่า ประชาชนชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัด นครศรีธรรมราช ที่มีอาชีพต่างกัน มีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรม โดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 6 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีรายได้ต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	0.97	3	0.32	16.08**	0.00
ภายในกลุ่ม	4.63	230	0.02		
รวม	5.61	233			

** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 6 พบว่า ประชาชนชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัด นครศรีธรรมราช ที่มีรายได้ต่างกัน มีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรม โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของ ชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อปัญหาการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. ด้านความรับผิดชอบ ได้แก่ คนในชุมชนส่วนใหญ่ยังขาดความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม และขาดความร่วมมือต่อการทำกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง
2. ด้านความซื่อสัตย์ ได้แก่ ชุมชนส่วนใหญ่ยังขาดจิตสำนึกในเรื่องของความซื่อสัตย์การทำงานบางครั้งยังมีการเรียกร้องค่าตอบแทน และชุมชนส่วนใหญ่ยังขาดความซื่อสัตย์ต่อส่วนรวม
3. ด้านความมีเหตุผล ได้แก่ ประชาชนส่วนใหญ่ยังใช้อารมณ์ในการตัดสินใจหาประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของส่วนรวม และประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความร่วมมือกับชุมชนเท่าที่ควร
4. ด้านความกตัญญูตเวที ได้แก่ กลุ่มประชาชนที่เป็นวัยรุ่นยังขาดความเคารพผู้ใหญ่ และกลุ่มประชาชนที่เป็นวัยรุ่นยังขาดศีลธรรมในการดำรงชีวิต
5. ด้านความประหยัด ได้แก่ ประชาชนส่วนใหญ่ยังความสำนึกในเรื่องของความประหยัด และประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่รู้จักในเรื่องของการใช้ชีวิตแบบพอเพียง
6. ด้านการรักษาระเบียบวินัย ได้แก่ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เคารพกฎระเบียบของชุมชน ขาดความรับผิดชอบต่องานที่ตนเองรับผิดชอบ และชุมชนยังไม่มีกฎระเบียบที่แน่นอน
7. ด้านความเสียสละ ได้แก่ ประชาชนในชุมชนบางส่วนยังขาดความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และชุมชนขาดการส่งเสริมในเรื่องของความเสียสละ
8. ด้านความสามัคคี ได้แก่ ชุมชนยังไม่มีความร่วมมือในการแก้ปัญหาเรื่องต่างๆ มากเท่าที่ควร ความสามัคคีของคนในชุมชนยังมีไม่มากเท่าที่ควร และขาดความร่วมมือในกิจกรรมของชุมชนในบางเรื่อง
9. ด้านความเมตตากรุณา ได้แก่ ชุมชนมีการส่งเสริมในเรื่องของความเมตตากรุณาไม่มากเท่าที่ควร ความเอื้ออาทรของคนในชุมชนยังมีไม่มากเท่าที่ควร และประชาชนในชุมชนยังขาดจิตสำนึกในเรื่องของความเมตตากรุณา
10. ด้านความยุติธรรม ได้แก่ การบริหารงานภายในชุมชนยังขาดความเป็นกลาง และการแก้ไขปัญหของคนในชุมชนยังมีความยุติธรรม และเป็นกลางไม่มากเท่าที่ควร

แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของ ชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. ด้านความรับผิดชอบ ได้แก่ ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม และจัดกิจกรรมในต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมให้มากขึ้น

2. ด้านความซื่อสัตย์ ได้แก่ ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีจิตสำนึกในเรื่องของความซื่อสัตย์ และส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและสังคมให้มากขึ้น

3. ด้านความมีเหตุผล ได้แก่ นำหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเข้ามาช่วยในการยังยั้งอารมณ์ เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้แสดงความคิดเห็น เพื่อสร้างสรรค์ความคิดเห็นของคนในชุมชน และจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการประชุม เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น

4. ด้านความกตัญญูกตเวที ได้แก่ จัดการส่งเสริมในเรื่องของความเคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน และนำหลักธรรมต่าง ๆ มาส่งเสริมคนในชุมชน

5. ด้านความประหยัด ได้แก่ นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชุมชน และส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนรู้จักและทราบถึงประโยชน์ของการประหยัด

6. ด้านการรักษาระเบียบวินัย ได้แก่ กำหนดกฎระเบียบของชุมชนให้มีความแน่นอนและใช้ระเบียบ และกฎเกณฑ์ของชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อรักษาระเบียบวินัยของชุมชน

7. ด้านความเสียสละ ได้แก่ ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้มากขึ้น และนำหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการการเสียสละมาส่งเสริมให้คนในชุมชน

8. ด้านความสามัคคี ได้แก่ จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีความรักความสามัคคีเพิ่มมากขึ้น และให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ให้มากขึ้น

9. ด้านความเมตตากรุณา ได้แก่ นำหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับความเมตตากรุณามาส่งเสริมคนในชุมชนให้เพิ่มมากขึ้น และสนับสนุนและส่งเสริมให้คนในชุมชนมีความเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน

10. ด้านความยุติธรรม ได้แก่ ดำเนินการบริหารงานต่าง ๆ ทั้งในเรื่องส่วนตัวและส่วนรวมด้วยความที่เป็นกลางและยุติธรรม และเข้าไปแก้ไขปัญหของคนในชุมชนด้วยความยุติธรรม และเป็นกลาง

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 10 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีเหตุผล ด้านความกตัญญูทศเวที ด้านความประหยัด ด้านการรักษาระเบียบวินัย ด้านความเสียสละ ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตากรุณา และด้านความยุติธรรม โดยรวมทั้ง 10 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่มีการประยุกต์นำหลักพุทธธรรมมาใช้ในชีวิตประจำวันของคนในชุมชน ซึ่งอาจไม่ทั้งหมด แต่ก็นำมาใช้ในบางส่วน ซึ่งทำให้การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมได้ผลตามที่ตั้งใจไว้ เป็นการหนุนเสริมเติมเต็มในการพัฒนาชุมชน โดยที่ยังคงดำเนินตามหลักพุทธธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พอขวัญ รุ่งธรรม (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนท่าวัง แขวงพระบรมมหาราชวัง กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนท่าวัง แขวงพระบรมมหาราชวัง กรุงเทพมหานคร ในด้านความประหยัด ด้านการรักษาระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตากรุณา และด้านความยุติธรรม โดยรวมทั้ง 5 ด้าน มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนในชุมชนท่าโพธิ์ส่วนใหญ่ใช้เหตุผลเป็นหลักในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทำให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความมีเหตุผล อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปติวรดา แยมบุญถนอม (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การตระหนักของประชาชนในการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรม ศึกษาเฉพาะกรณี : ชุมชนธณีคำ แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความตระหนักต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรม ด้านความมีเหตุผลอยู่ในระดับมาก

ด้านการรักษาระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนในชุมชนบางกลุ่มยังขาดการรักษาระเบียบวินัยในชุมชน ทำให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านการรักษาระเบียบวินัย อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฎิคม ประเสริฐวงศ์ (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธ

ธรรมในพื้นที่ชุมชนบ้านห่อม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนบ้านห่อม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการรักษาระเบียบวินัย มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

1) ด้านความรับผิดชอบ การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ก็อธิบายได้ว่า ชุมชนได้มีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความรับผิดชอบโดยรวมดี ประชาชนส่วนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง และส่วนรวม ทำให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความรับผิดชอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปติวรดา แยมบุญถนอม (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การตระหนักของประชาชนในการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรม ศึกษาเฉพาะกรณี : ชุมชนธณีคำ แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า การตระหนักของประชาชนในการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรม ด้านความรับผิดชอบ ประชาชนมีความตระหนักต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นเรื่อง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้ก็อธิบายได้ว่า ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่มีจิตสำนึกต่อความรับผิดชอบต่อที่พึ่งมีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมในระดับสูง ส่งผลให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความรับผิดชอบ ประเด็นเรื่อง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปติวรดา แยมบุญถนอม (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การตระหนักของประชาชนในการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรม ศึกษาเฉพาะกรณี: ชุมชนธณีคำ แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า การตระหนักของประชาชนในการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ประชาชนมีความตระหนักต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมอยู่ในระดับมาก

ประเด็นเรื่อง พบว่า มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้ก็อธิบายได้ว่า ประชาชนในชุมชนบางส่วนยังขาดความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ของตนเองอยู่บ้าง แต่ก็เป็นส่วนน้อย ส่งผลให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความรับผิดชอบต่อ ประเด็นเรื่อง มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ของตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ แต่มีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปติวรดา แยมบุญถนอม (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การตระหนักของประชาชนในการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรม ศึกษาเฉพาะกรณี : ชุมชนธณีคำ แขวงโคกแฝด เขตหนอง

จอก กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า การตระหนักของประชาชนในการพัฒนาชุมชน โดยใช้หลักพุทธธรรม ด้านความรับผิดชอบ ประชาชนมีความตระหนักต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมอยู่ในระดับมาก

2) ด้านความซื่อสัตย์ การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความซื่อสัตย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนได้ตระหนักถึงหลักพุทธธรรมในด้านความซื่อสัตย์ ทั้งความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และส่วนรวม ทำให้การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความซื่อสัตย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปติวรดา แยมบุญถนอม (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การตระหนักของประชาชนในการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรม ศึกษาเฉพาะกรณี : ชุมชนธรรณิคำ แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า การตระหนักของประชาชนในการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ประชาชนมีความตระหนักต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นเรื่อง มีความซื่อสัตย์ และมีความจริงใจต่อตนเองและผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่มีจิตสำนึกในเรื่องของความซื่อสัตย์ และมีความจริงใจต่อตนเองและผู้อื่นที่สูง ส่งผลให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความซื่อสัตย์ ประเด็นเรื่อง มีความซื่อสัตย์ และมีความจริงใจต่อตนเองและผู้อื่นอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปติวรดา แยมบุญถนอม (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การตระหนักของประชาชนในการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรม ศึกษาเฉพาะกรณี : ชุมชนธรรณิคำ แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า การตระหนักของประชาชนในการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ประชาชนมีความตระหนักต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมอยู่ในระดับมาก

ประเด็นเรื่อง ช่วยเหลือกิจกรรมภายในชุมชนด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส (ไม่เรียกร้อยค่าตอบแทน) พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ต่างมีภาระหน้าที่การงานของตนเอง ทำให้การช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชนมีน้อย ส่งผลให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความซื่อสัตย์ ประเด็นเรื่อง ช่วยเหลือกิจกรรมภายในชุมชนด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส (ไม่เรียกร้อยค่าตอบแทน) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ แต่มีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมอยู่ในระดับมาก

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปติวรดา แยมบุญณอม (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การตระหนักของประชาชนในการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรม ศึกษา เฉพาะกรณี : ชุมชนธณีคำ แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จากการศึกษา พบว่า การตระหนักของประชาชนในการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ประชาชนมีความตระหนักต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมอยู่ในระดับมาก

3) ด้านความมีเหตุผล การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบล ท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความมีเหตุผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ประชาชนในชุมชนท่าโพธิ์ ต่างบริหาร และดำเนินชีวิตด้วยความมีเหตุผล ใช้สติ มากกว่าใช้อารมณ์ในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ทำให้การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้าน ความมีเหตุผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฎิคม ประเสริฐวงศ์ (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธ ธรรมในพื้นที่ชุมชนบ้านห้อม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า การพัฒนา ชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนบ้านห้อม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านความมี เหตุผล มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นเรื่อง ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนในชุมชนโดยรวมต่างปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีต่อ ชุมชน รู้ถึงความสำคัญของชุมชน ส่งผลให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้าน ความมีเหตุผล ประเด็นเรื่อง ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฎิคม ประเสริฐวงศ์ (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนบ้านห้อม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมใน พื้นที่ชุมชนบ้านห้อม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านความมีเหตุผล มีการพัฒนาอยู่ใน ระดับมาก

ประเด็นเรื่อง พบว่า ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เกรงกลัวต่ออำนาจที่ไม่ชอบธรรม มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า สังคมไทยยังเป็นสังคมที่ใช้อำนาจในการหาผลประโยชน์เป็นหลัก ทำให้ประชาชนในชุมชนบางส่วนยังเกรงกลัวต่ออำนาจที่ไม่ชอบธรรมอยู่บ้าง ส่งผลให้ชุมชนมี การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความมีเหตุผล ประเด็นเรื่องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เกรง กลัวต่ออำนาจที่ไม่ชอบธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ แต่มีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธ ธรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฎิคม

ประเสริฐวงศ์ (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนบ้านห่อม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่าการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนบ้านห่อม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านความมีเหตุผล มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

4) ด้านความกตัญญูตเวที การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความกตัญญูตเวที โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ก็อธิบายได้ว่า การบริหารชุมชนท่าโพธิ์ในเรื่องความกตัญญูตเวที ได้มีการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีความกตัญญูตเวที ผู้น้อยมีความเคารพผู้ใหญ่ ทำให้การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความกตัญญูตเวที โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรวิทย์ จิตตั้งบุญถนอม ได้ศึกษา วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนพญาเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนพญาเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย ในด้านความกตัญญูตเวที มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นเรื่อง มีความกตัญญูตเวทีต่อผู้มีพระคุณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้ก็อธิบายได้ว่า ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่มีจิตสำนึกต่อความกตัญญูตเวทีต่อผู้มีพระคุณ ซึ่งถือได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งของคนเรา ส่งผลให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความกตัญญูตเวที ประเด็นเรื่อง มีความกตัญญูตเวทีต่อผู้มีพระคุณ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรวิทย์ จิตตั้งบุญถนอม (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนพญาเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนพญาเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย ในด้านความกตัญญูตเวที มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

ประเด็นเรื่อง ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชนในด้านศีลธรรมและวัฒนธรรม พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้ก็อธิบายได้ว่า ประชาชนในชุมชนบางกลุ่มเป็นกลุ่มของเยาวชนที่ยังคงยึดติดอยู่กับสังคมและวัฒนธรรมในสมัยใหม่ ส่งผลให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความกตัญญูตเวที ประเด็นเรื่องประพฤติดตนเป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชนในด้านศีลธรรมและวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ แต่มีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรวิทย์ จิตตั้งบุญถนอม (2546) ได้ศึกษาวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนพญาเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนพญาเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย ในด้านความกตัญญูตเวที มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

5) ด้านความประหยัด การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความประหยัด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปราย ได้ว่า ชุมชนมีการบริหารและส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้รู้ถึงประโยชน์ของความประหยัด มีการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้รู้จักการประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ รู้จักการนำสิ่งของที่เหลือใช้มาใช้ประโยชน์ ทำให้การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความประหยัด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พอขวัญ รุ่งธรรม (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนท่าวัง แขวงพระบรมมหาราชวัง กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนท่าวัง แขวงพระบรม มหาราชวัง กรุงเทพมหานคร ในด้านความประหยัด มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นเรื่อง มีความพอดี พอเพียงในการใช้ชีวิต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ต่างเป็นคนที่ต้องทำมาหากินในลักษณะหาเช้ากินค่ำ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่จำเป็นต้องต้องเรียนรู้ และรับรู้ในเรื่องของความพอดี พอเพียงในการใช้ชีวิต ส่งผลให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความประหยัดประเด็นเรื่อง มีความพอดี พอเพียงในการใช้ชีวิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พอขวัญ รุ่งธรรม (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนท่าวัง แขวงพระบรมมหาราชวัง กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนท่าวัง แขวงพระบรม มหาราชวัง กรุงเทพมหานคร ในด้านความประหยัด มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

ประเด็นเรื่อง ใช้วัสดุอุปกรณ์ของชุมชน (การประหยัดน้ำ การประหยัดไฟ ฯลฯ) อย่างประหยัด พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนในชุมชนบางกลุ่ม ซึ่งเป็นกลุ่มของเด็ก และเยาวชน ยังไม่มีความรู้ในเรื่องของการประหยัดมากเท่าที่ควร โดยเฉพาะวัสดุอุปกรณ์ของส่วนรวม ส่งผลให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความประหยัดประเด็นเรื่อง ใช้วัสดุอุปกรณ์ของชุมชน (การประหยัดน้ำ การประหยัดไฟ ฯลฯ) อย่างประหยัด

มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ แต่มีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พอขวัญ รุ่งธรรม (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนท่าวัง แขวงพระบรมมหาราชวัง กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนท่าวัง แขวงพระบรม มหาราชวัง กรุงเทพมหานคร ในด้านความประหยัด มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

6) **ด้านการรักษาระเบียบวินัย** การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการรักษาระเบียบวินัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ชุมชนท่าโพธิ์ได้มีการทำกฎระเบียบเพื่อนำมาใช้ในชุมชน ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ของชุมชนต่างให้ความเคารพ และรักษากฎระเบียบวินัย ทำให้การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านการรักษาระเบียบวินัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยพร ภูโสภา (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการใช้หลักพุทธธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการชุมชนเก่าพัฒนา แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า ผลการใช้หลักพุทธธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการชุมชนเก่าพัฒนา แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร ในด้านการรักษาระเบียบวินัย มีผลการใช้อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นเรื่อง รู้จักการทำงานอย่างมีขั้นตอน และมีความรับผิดชอบทุกขั้นตอนของการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ที่พ้อยู่ในวัยทำงาน ต่างรู้จักการทำงานอย่างมีขั้นตอน และให้ความรับผิดชอบต่อทุกขั้นตอนของการทำงาน ส่งผลให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านการรักษาระเบียบวินัย ประเด็นเรื่อง รู้จักการทำงานอย่างมีขั้นตอน และมีความรับผิดชอบต่อทุกขั้นตอนของการทำงาน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยพร ภูโสภา (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการใช้หลักพุทธธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการชุมชนเก่าพัฒนา แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า ผลการใช้หลักพุทธธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการชุมชนเก่าพัฒนา แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร ในด้านการรักษาระเบียบวินัย มีผลการใช้อยู่ในระดับมาก

ประเด็นเรื่อง มีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของชุมชน พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนบางกลุ่มในชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มของเด็ก และเยาวชนในชุมชน

ยังเป็นกลุ่มที่ยังขาดระเบียบวินัย และไม่รู้จักรื่องของกฎเกณฑ์ต่างๆ มากเท่าที่ควร ส่งผลให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านการรักษาระเบียบวินัย ประเด็นเรื่อง มีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ แต่มีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยพร ภูโสภา (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการใช้หลักพุทธธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการชุมชนเก่าพัฒนา แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า ผลการใช้หลักพุทธธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการชุมชนเก่าพัฒนา แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร ในด้านการรักษาระเบียบวินัย มีผลการใช้อยู่ในระดับมาก

7) ด้านความเสียสละ การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความเสียสละ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่จะอยู่ร่วมกันโดยมีความเสียสละ เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ทำให้การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความเสียสละ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา หมั่นโสภา (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการชุมชน กรณีศึกษา : ชุมชนทุ่งสองห้อง แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการชุมชนทุ่งสองห้อง แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ในด้านความเสียสละ มีการบูรณาการอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นเรื่อง เสียสละอุทิศตนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนในชุมชนที่เป็นกลุ่มของผู้ใหญ่ หรือผู้สูงอายุ ต่างรู้จักการเสียสละ และอุทิศตนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอยู่อย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความเสียสละ ประเด็นเรื่อง เสียสละอุทิศตนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา หมั่นโสภา (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการชุมชน กรณีศึกษา : ชุมชนทุ่งสองห้อง แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการชุมชนทุ่งสองห้อง แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ในด้านความเสียสละ มีการบูรณาการอยู่ในระดับมาก

ประเด็นเรื่อง พบว่า ชุมชนมีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน จะอยู่ในกลุ่มของประชาชนที่อยู่ในวัยของผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ ส่วนกลุ่มของเด็กและเยาวชน ยังขาดจิตสำนึกของการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่ง

กันและกัน ส่งผลให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความเสียสละ ประเด็นเรื่อง ชุมชนมีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ แต่มีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา หมั่นโสภา (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการชุมชน กรณีศึกษา: ชุมชนทุ่งสองห้อง แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการชุมชนทุ่งสองห้อง แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ในด้านความเสียสละ มีการบูรณาการอยู่ในระดับมาก

8) ด้านความสามัคคี การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความสามัคคี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปราย ได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ของชุมชนท่าโพธิ์ต่างมีความสมัครสมานสามัคคีกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งทำให้การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความสามัคคี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยพร ภูโสภา (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการใช้หลักพุทธธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการชุมชนเก่าพัฒนา แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า ผลการใช้หลักพุทธธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการชุมชนเก่าพัฒนา แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร ในด้านความสามัคคี มีผลการใช้อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นเรื่อง สมาชิกในชุมชนมีค่านิยมไม่เอารัดเอาเปรียบ รู้จักยอมรับเหตุผลซึ่งกันและกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชน ซึ่งเป็นกลุ่มของวัยทำงาน มีค่านิยมไม่เอารัดเอาเปรียบ รู้จักยอมรับเหตุผลซึ่งกันและกัน ส่งผลให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความสามัคคี ประเด็นเรื่อง สมาชิกในชุมชนมีค่านิยมไม่เอารัดเอาเปรียบ รู้จักยอมรับเหตุผลซึ่งกันและกัน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยพร ภูโสภา (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการใช้หลักพุทธธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการชุมชนเก่าพัฒนา แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า ผลการใช้หลักพุทธธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการชุมชนเก่าพัฒนา แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร ในด้านความสามัคคี มีผลการใช้อยู่ในระดับมาก

ประเด็นเรื่อง สนใจและให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า การให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน ส่วน

ใหญ่จะเป็นประชาชนที่อยู่ในวัยทำงาน หรือผู้สูงอายุ แต่ในกลุ่มของเด็ก และเยาวชนยังไม่ได้มีการให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน ส่งผลให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความสามัคคี ประเด็นเรื่อง สนใจและให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ แต่มีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยพร ภูโสภา (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการใช้หลักพุทธธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการชุมชนเก่าพัฒนา แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า ผลการใช้หลักพุทธธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการชุมชนเก่าพัฒนา แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร ในด้านความสามัคคี มีผลการใช้อยู่ในระดับมาก

9) ด้านความเมตตากรุณา การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความเมตตากรุณา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปราย ได้ว่า การบริหาร และส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนท่าโพธิ์มีความเมตตากรุณา เป็นไปในระดับที่ดี ประชาชนส่วนใหญ่มีจิตสำนึกในเรื่องของความเมตตากรุณา ซึ่งทำให้การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความเมตตากรุณาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฎิคม ประเสริฐวงศ์ (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนบ้านห่อม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนบ้านห่อม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านความเมตตากรุณา มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นเรื่อง มีการแบ่งปันในการอยู่ร่วมกัน อย่างเอื้ออาทร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า สมาชิกของชุมชนส่วนใหญ่ต่างอยู่ร่วมกัน โดยยึดหลักการแบ่งปัน การให้ความเอื้ออาทรซึ่งกันและกันเป็นส่วนใหญ่ ส่งผลให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความเมตตากรุณา ประเด็นเรื่อง มีการแบ่งปัน ในการอยู่ร่วมกัน อย่างเอื้ออาทร อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฎิคม ประเสริฐวงศ์ (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนบ้านห่อม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนบ้านห่อม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านความเมตตากรุณา มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

ประเด็นเรื่อง สมาชิกในชุมชนมีเมตตากรุณาญาติ และอุเบกขาต่อกัน พบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า กลุ่มของเด็กและเยาวชนจะเป็นกลุ่มที่ยังขาดจิตสำนึกในเรื่องของการมีความเมตตากรุณาญาติ และอุเบกขา ส่งผลให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความเมตตากรุณา ประเด็นเรื่อง สมาชิกในชุมชนมีเมตตากรุณาญาติ และอุเบกขาต่อกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ แต่มีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฏิคม ประเสริฐวงศ์ (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนบ้านฮ่อม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนบ้านฮ่อม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านความเมตตากรุณา มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

10) ด้านความยุติธรรม การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความยุติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ของชุมชนท่าโพธิ์ต่างมีความยุติธรรมเป็นที่ตั้ง ใช้หลักความยุติธรรมในการตัดสินปัญหาต่าง ๆ ทำให้การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความยุติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา หมั่นโสภา (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการชุมชน กรณีศึกษา : ชุมชนทุ่งสองห้อง แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการชุมชนทุ่งสองห้อง แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ในด้านความยุติธรรม มีการบูรณาการอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นเรื่อง มีการดำเนินกิจกรรมภายในชุมชนด้วยความยุติธรรม และเป็นกลาง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่มีจิตสำนึกในเรื่องของความยุติธรรม และให้ความเป็นกลางในการทำกิจกรรมภายในชุมชน ส่งผลให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความยุติธรรม ประเด็นเรื่อง มีการดำเนินกิจกรรมภายในชุมชนด้วยความยุติธรรม และเป็นกลาง อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา หมั่นโสภา (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการชุมชน กรณีศึกษา : ชุมชนทุ่งสองห้อง แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการชุมชนทุ่งสองห้อง แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ในด้านความยุติธรรม มีการบูรณาการอยู่ในระดับมาก

ประเด็นเรื่อง แก้ไขปัญหาความขัดแย้งของคนชุมชนด้วยความยุติธรรมและเป็นกลาง พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า สมาชิกในชุมชนบางกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มของเด็กและเยาวชน ยังเป็นกลุ่มที่มีจิตสำนึกในเรื่องของความยุติธรรม และให้ความกลางน้อย ส่งผลให้ชุมชนมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมด้านความยุติธรรม ประเด็นเรื่อง แก้ไขปัญหาความขัดแย้งของคนชุมชนด้วยความยุติธรรมและเป็นกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ แต่มีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา หมั่นโสภา (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการชุมชนกรณีศึกษา : ชุมชนทุ่งสองห้อง แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการชุมชนทุ่งสองห้อง แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ในด้านความยุติธรรม มีการบูรณาการอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่างกัน ดังนี้

1) สมมติฐานที่ 1 ประชาชนชุมชนท่าโพธิ์ที่มีเพศต่างกันมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมแตกต่างกัน พบว่า การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 10 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความประหยัด ด้านการรักษาระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี และด้านความยุติธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความเมตตากรุณา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะว่า ประชากรในชุมชนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการให้มีการบริหารจัดการชุมชนโดยใช้หลักธรรมในพุทธศาสนาเข้ามามีส่วนช่วยในการบริหารจัดการชุมชน จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นไปในทิศทางที่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบการบริหารตามหลักพุทธธรรมของชุมชนจึงแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปติวรดา แยมบุญถนอม (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การตระหนักของประชาชนในการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรม ศึกษาเฉพาะกรณี: ชุมชนธณีคำ แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า ประชาชนในชุมชนที่มีเพศ ที่ต่างกันมีความตระหนักต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีเหตุผล ด้านความกตัญญูกตเวทีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) สมมติฐานที่ 2 ประชาชนชุมชนท่าโพธิ์ที่มีอายุต่างกันมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมแตกต่างกัน พบว่า ประชาชนชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีอายุต่างกัน มีการบริหารตามหลักพุทธธรรม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมีเหตุผล และด้านความยุติธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีข้อสังเกตดังนี้ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุ 41-50 ปี มีการบริหารตามหลักพุทธธรรมด้านความมีเหตุผล และด้านความยุติธรรมสูงสุด เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะว่าบุคคลที่มีอายุ 41-50 ปี เป็นวัยที่มีความกระตือรือร้น มุ่งมั่นในการทำงานสูง ดังนั้นเปรียบเทียบความแตกต่างจึงมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปติวรดา แยมบุญถนอม (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การตระหนักของประชาชนในการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรม ศึกษาเฉพาะกรณี : ชุมชนธณีคำ แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบการตระหนักของประชาชนในการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรม พบว่า ประชาชนในชุมชนที่มีอายุ ที่ต่างกันมีความตระหนักต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีเหตุผล ด้านความกตัญญูตกเวทีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) สมมติฐานที่ 3 ประชาชนชุมชนท่าโพธิ์ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมแตกต่างกัน พบว่า ประชาชนชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการบริหารตามหลักพุทธธรรม โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรับผิดชอบ ด้านความประหยัด และด้านความเสียสละ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความมีเหตุผล ด้านความกตัญญูตกเวที ด้านความสามัคคี และด้านความเมตตากรุณา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะว่า ประชาชนที่มีการศึกษาที่สูง ย่อมมีแนวคิดมีความคาดหวังที่แตกต่างจากประชาชนที่ได้รับการศึกษาน้อย ทำให้ความคิดในเรื่องของการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการบริหารชุมชนจึงแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฏิกม ประเสริฐวงศ์ (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนบ้านฮ่อม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในชุมชนที่มีการศึกษาต่างกัน

มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในด้านความมีเหตุผล ด้านการรักษา ระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) สมมติฐานที่ 4 ประชาชนชุมชนท่าโพธิ์ที่มีอาชีพต่างกันมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมแตกต่างกัน พบว่า ประชาชนชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัด นครศรีธรรมราช ที่มีอาชีพต่างกัน มีการบริหารตามหลักพุทธธรรม โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะว่า ประชาชนในชุมชนท่าโพธิ์ส่วนใหญ่มีอาชีพส่วนตัว และค้าขาย ทำให้ชีวิตประจำวันส่วนใหญ่จะ อยู่ในชุมชน ได้รับรู้เรื่องราวต่างๆ ของชุมชนทุกวัน และมีส่วนร่วมในชุมชนมาก ทำให้ความคิด ในเรื่องของการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการบริหารชุมชนจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วัชรวิทย์ จิตตั้งบุญถนอม (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่ มีต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนพญาเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ พัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมไม่แตกต่างกัน

5) สมมติฐานที่ 5 ประชาชนชุมชนท่าโพธิ์ที่มีรายได้ต่างกันมีการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมแตกต่างกัน พบว่า ประชาชนชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัด นครศรีธรรมราช ที่มีรายได้ต่างกัน มีการบริหารตามหลักพุทธธรรม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะว่า รายได้ ย่อมเป็นตัวกำหนด ตัวบ่งชี้ถึงสภาพต่าง ๆ ทำให้ประชาชนมีความคิด ความรู้สึกที่แตกต่างกัน ออกไป ผู้ที่มีรายได้น้อยย่อมต้องพยายามทำงานเพื่อหารายได้เข้ามาจุนเจือครอบครัว ส่วนผู้ที่มี รายได้สูงก็ไม่จำเป็นต้องทำงานหารายได้เข้ามาจุนเจือครอบครัวมากนัก ทำให้มีเวลาที่จะทำ อย่างอื่นได้อีกมากมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฎิคม ประเสริฐวงศ์ (2546) ได้ ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ ชุมชนบ้านฮ่อม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในชุมชนที่มีรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในด้านความมีเหตุผล ด้านการ รักษา ระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 10 ด้าน อยู่ในระดับมาก ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้ง 10 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีเหตุผล ด้านความกตัญญูทเวที ด้านความประหยัด ด้านการรักษาระเบียบวินัย ด้านความเสียสละ ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตากรุณา และด้านความยุติธรรม อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

ด้านความรับผิดชอบ โดยรวม มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้ ความรับผิดชอบเป็นเรื่องที่สำคัญ โดยเฉพาะในการทำงานทั้งงานส่วนตัวและงานส่วนรวม ดังนั้นประชาชนในชุมชนจึงควรมีจิตสำนึกในเรื่องของความรับผิดชอบต่อใ้มาก ซึ่งถ้าแต่ละคนมีจิตสำนึกในเรื่องความรับผิดชอบต่อมากแล้วจะทำให้งานต่าง ๆ ประสบความสำเร็จได้

ด้านความซื่อสัตย์ โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้ ความซื่อสัตย์ถือว่าเป็นคุณธรรมอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน ประชาชนในชุมชนท่าโพธิ์ส่วนใหญ่มีความซื่อสัตย์ ดังนั้นจึงควรรักษาและดำรงไว้เพื่อทำให้ชีวิตมีความสุข

ด้านความมีเหตุผล โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้ การมีเหตุผลที่ดี หมายถึงการใช้สติในการวิเคราะห์แก้ปัญหาต่าง ๆ ดังนั้นการใช้สติในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ย่อมแสดงให้เห็นถึงความมีเหตุผล

ด้านความกตัญญูทเวที โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้ ประชาชนในชุมชนท่าโพธิ์ส่วนใหญ่มีความกตัญญูทเวที ให้ความเคารพซึ่งกันและกัน ผู้น้อยเคารพและให้เกียรติผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีและควรสนับสนุนตลอดไป

ด้านความประหยัด โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้ ชุมชนควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนรู้ถึงประโยชน์ของความประหยัด โดยเฉพาะส่งเสริมให้แต่ละครอบครัวรู้จักประหยัดอดออม เพื่อเป็นพื้นฐานในการช่วยให้ชุมชนส่วนรวมมีรู้จักคำว่าประหยัดเพิ่มมากขึ้น

ด้านการรักษาระเบียบวินัย โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้ ส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกของคนในชุมชนให้เคารพกฎระเบียบต่าง ๆ ของชุมชนให้เพิ่มมากขึ้น

ด้านความเสียสละ โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้คนในชุมชนรู้จักกับคำว่าเสียสละ ทั้งการเสียสละในเรื่องส่วนตัว และส่วนรวมให้เพิ่มมากขึ้น

ด้านความสามัคคี โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้ ความสามัคคีของคนในชุมชนเป็นเรื่องที่ดี ดังนั้น จึงควรสนับสนุนและส่งเสริมในเรื่องของความสามัคคีให้กับคนในชุมชน

ด้านความเมตตากรุณา โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้ ความเมตตากรุณาเป็นคุณธรรมที่ควรส่งเสริม และสร้างจิตสำนึกให้กับคนในชุมชนต่อไป โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใหญ่ เพื่อให้เป็นแบบอย่างของเยาวชนในชุมชนต่อไป

ด้านความยุติธรรม โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้ สร้างและส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้มีจิตสำนึกในเรื่องของความยุติธรรมมากขึ้น โดยการสร้างแบบอย่างที่ดีให้ประชาชนส่วนรวมได้เห็น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรมของชุมชนอื่น ๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของชุมชนที่มีต่อการบริหารชุมชนตามหลักพุทธธรรม เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาชุมชนต่อไป
3. ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพควบคู่ไปกับการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ โดยทำการจัดเก็บรวบรวมหลากหลายวิธี เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาชุมชน. กระทรวงมหาดไทย. (มปป.) แนวทางใหม่เพื่อการพัฒนาชนบท ขบวนการพัฒนาโดยประชาชน. กรุงเทพมหานคร: ห.ส.น. ไทยอนุเคราะห์ไทย.
กาญจนา แก้วเทพ. (2538). การพัฒนาแนววัฒนธรรมชุมชน. กรุงเทพมหานคร: สภาคาทอเล็กแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา.

- โหมสิต บั่นเปี่ยมรัชฎ์. (2526). แนวคิดและหลักการบริหารโครงการพัฒนา. เอกสารการสอนรายวิชาการบริหารงานพัฒนาชนบท หน่วยที่ 1. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิตติ มงคลชัยอรัญญา. (2540). การศึกษาชุมชนเพื่อการพัฒนา. เอกสารประกอบการเรียนภาควิชาการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์.
- ชัยนต์ วรรณะภูติ. (2536). ทิศทางการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้: แนวทางการวิจัยด้านเครือข่ายการเรียนรู้. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชัย ศุภวงศ์. (2542). องค์การบริหารส่วนตำบลในแนวทางประชาคมตำบล. นนทบุรี: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- ทิตยา สุวรรณภู. (2522). “ชุมชนชนบทไทย”. ใน การบริหารงานพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ทวีศักดิ์ นพเกษตร. (2542). วิกฤตสังคมไทย 2510 กับบทบาทวิทยาการกระบวนการเล่มที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม ธนาคารออมสิน.
- ธวัช มกรพงศ์. (2542). แนวทางการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรยุทธ บุญมี และอเนก เหล่าธรรมทัศน์. (2542). ประชาสังคมในมุมมองตะวันตก อ่านและสอนที่จอห์นส์ ฮอปกินส์. กรุงเทพมหานคร: สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม.
- ปฎิคม ประเสริฐวงศ์. (2546). “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนบ้านฮ่อม อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่”. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ปติวรดา แยมบุญถนอม. (2549). “การตระหนักของประชาชนในการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรม ศึกษาเฉพาะกรณี: ชุมชนธรรณีคำ แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร”. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- ประเวศ วะสี. (2540). ศักดิ์ศรีแห่งความเป็นคน ศักยภาพแห่งความสร้างสรรค์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- ประสิทธิ์ คำราชย์ และคณะ. (2528). รายงานผลการวิจัยเรื่องปัญหา และการปรับปรุงการบริหารงานบุคคลในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร, จิตติ มงคลชัยอรัญญา และโกวิทย์ พวงงาม. (2543). กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.
- ปิ่น มุทุกันต์. (2518). คำบรรยายพุทธศาสตร์ ภาคที่ 1. กรุงเทพมหานคร: คลังวิทยา.
- พระราชวรมนี (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2528). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พอขวัญ รุ่งธรรม. (2551). “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนท่าวัง แขวงพระบรมมหาราชวัง กรุงเทพมหานคร”. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พัฒน์ บุญยรัตพันธุ์. (2525). การสร้างพลังชุมชนโดยขบวนการชุมชน. กรุงเทพมหานคร: บางกอกบล๊อค.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภารพิมพ์.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2535). พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.
- วรรณ เล่าสุวรรณ. (2533). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- วลัยพร ภูโสภา. (2550). “ผลการใช้หลักพุทธธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการชุมชนเก่าพัฒนาแขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร”. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- วัชรวิทย์ จิตตังบุญถนอม. (2546). “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในพื้นที่ชุมชนพญาเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย”. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วิจิตร สังข์ประพันธ์. (2534). พุทธศาสน์. ภูเก็ต: วิทยาครูภูเก็ต.

- สงศรี ชมวงศ์. (2550). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัย
มหาเมฆราชวิทยาลัย.
- สนธยา พลศรี. (2533). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2525). การพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนา
พานิช.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2540). ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา หมั่นโสภะ. (2551). “การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการชุมชน
กรณีศึกษา: ชุมชนทุ่งสองห้อง แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร”. ใน
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- สุจิตรา รณีน. (2538). ศาสนาเปรียบเทียบ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสหธรรมิก
จำกัด.
- อมรา พงศาพิชญ์ และธีรยุทธ บุญมี. (2529). การประชุมสมัชชาวิชาการ ประจำปี 2529.
กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อริยา เสวตามร์. (2542). นักพัฒนากับบทบาทในการสร้างความหมายใหม่ของชุมชน. ใน
เศรษฐศาสตร์การเมือง เอ็นจีโอ 2000. กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Blaker Brownell. Management Practices for the Health Professional. 4th ed.
Norwalk, Connecticut: Appleton & Lange, 1990.
- Dennis E. Poplin. Communities: a survey of theories and methods of research.
New York: Macmillan Publishing, 1979.
- Dunham, Arthur J. The Relationship of Organizational Culture Gap and Job
Satisfaction Among Nurse (Culture Gaps). Florida: The Florida State
University, 1990.
- Hirsch, P. Development Dilemmas in Rural Thailand. New York: Oxford
University Press, 1993.

Rheingold, H. The Virtual Community: Homesteading on the Electronic Frontier.

Massachusetts: A William Patrick Book, 1998.

Schuler, Randall S. Managing Human Resources. 6th ed. Cincinnati. Ohio: ITP

Company. 1996.

Stevenson, Robert Louis. Kidnapped. London: Puffin Classics, 1994.

W. Lofauist. Strategic Management of Health Care Organization. Boston: PWS –

KENT Publishing Company, 1983.